

Pethő János mesternek és Jári Barócz Istvánnak és Baláznak voltak itt részei, melyeket Terjék Ferenc fiai akartak elfoglalni. Ez utóbbi nevek a 15. század folyamán többször is feltűnnek, mint a terület birtokosai. Kis falu lehetett, lévén az 1513-ban készült összeírás Zéllal és Vaspörrel fogja össze.²⁶

Az ásatáson részt vett Száraz Csilla a Göcseji Múzeum régésze.

VÁNDOR LÁSZLÓ

379. Vasszilvágy, Római katolikus templom

(Vas megye) Kö

A 2000. évi kutatás során a betonlábazat leverése után az egységesnek tűnő barokk épületen már több korszak átépítései is megmutatkoztak. A hajó a toronnyal és a kriptával az 1732–34-ben végzett építéskor készült el és teljesen egységesnek mondható téглаépítmény. A barokk templom szentélye, mely kő és téгла vegyes falazatú, valójában a 14. században épített templom hajója volt, kelet és dél felé befalazott ablakkal, mely „hajón” északi irányban szintén befalaztak egy ajtót is.

A vakolat leverésekor világossá vált, hogy a román kori szentélyt a 19. században bontották csak el, és egy sor (kötősor) téгла berakásával falazták be a 14. századi diadalívet. A középkori szentély részleges felfalazásával jelölhető lenne a középkori forma, hiszen a 14. századi templomhajó nagyrészt fennmaradt.

A belső vakolatok leverésével a sekrestyében és az oratóriumban a padlófűtés miatt belső szintsüllyesztés során további részletek várhatóak, miként kívül is a középkori szentély, sekrestye és a párkánymagasság meghatározása.

A templom a falu egyetlen középkori épülete, melynek helyreállítása értéket adhat az onnan elszármazottaknak is.

HAJMÁSI ERIKA

380. Vác, Attila utca 26.

(MRT 9. k. 31/56. sz. lh.)

(Pest megye) Á

Házépítéskor pincegödör kiemelése során figyeltük meg a régészeti jelenséget. A K-i gödöroldalon néhány ismeretlen korú cölöplyuk mutatkozott. A K-i sarokban 1 m vastag sötétbarna szénszemcsés feltöltésből – objektum nem mutatkozott – gyűjtöttünk sok Árpád-kori cserepet.

TETTAMANTI SAROLTA

381. Vác, Budapesti főút 31.

(MRT 9. k. 31/56. sz. lh.)

(Pest megye) Á

A szomszédos 33. sz. ház alapjának megerősítésére szolgáló gödör kidobott földjéből kora Árpád-kori cserepe-

ket gyűjtöttünk barna homokból. Objektum nem látszott. A telken történt többi földmunkánál csak újkori töltéseket tudtunk megfigyelni.

TETTAMANTI SAROLTA

382. Vác, Burgundia utca 17/b.

(MRT 9. k. 31/4. sz. lh.)

(Pest megye) Kö, Tő

Házépítés alapárkaiból 17–18. századi cserepek kerültek elő, valamint egy régi törésfelületű embercsontdarab. A cserepek között voltak színes mintás mázas darabok is, a Katona L. utca 12. sz. alatt feltárt fazekaskevence anyagának típusába tartozó, s azzal rokon darab. A telken elmondás szerint korábban is előkerültek emberi vázak, sőt a szomszédos 17/a. szám alatt is. A régi ház alapjának szétszedésekor turbánfejes török sírkő került elő. Ezt és a többi leletet is a Tragor Ignác Múzeumba vittük.

TETTAMANTI SAROLTA

383. Vác, Flórián utca 33.

(Pest megye) Kö

Házépítés alapárkait vizsgáltuk. Régészeti értékkel bíró réteget nem találtunk. A kidobott földből 1 db középkori cserepet szedtünk fel. A terület kívül esik a középkori városon.

TETTAMANTI SAROLTA

384. Vác, Fürdő utca 1.

(MRT 9. k. 31/3c. sz. lh.)

(Pest megye) Kö

Építkezést megelőző feltárást végeztünk a telken. Eddigi ismereteink szerint az 1319-ben alapított Szent Jakab kolostor emlékeit kell itt megtalálnunk. A pincének kitermelt alapgödör ÉNy-i fala mentén és Ny-i sarkában két, egymással derékszöget bezáró középkori falrészletet tártunk fel. Az épület, amelynek ezek a falai, a Fürdő utca 3. és a Köztársaság út 8. szám alatt terjed tovább. A teljes pincegödörben 0,8–1 m vastag rétegben igen zsúfolt templom körüli temető 103 sírját tártuk fel 190 m²-en. A sírok legnagyobb része bolygatott volt, egyrészt eleve a templom körüli temetkezések jellegének megfelelően, másrészt a későbbi, újkori tereprendezések következtében. Nagy részük tájolása Ny-K-i, vagy ahhoz közeli irány, kisebb részüké az É-D-i irányt követi nagyjából. A koporsósögek és néhány famaradvány koporsós temetkezésekre utal. A sírok általában melléklet nélküliek voltak. Néhány sírlelet: párizsi kapocs, ruhagombok, bronztű, bronzcsat, vascsat, bronzkarika nadrágviselőhöz, bronz spiráldísz, bronz csövecské – mind az öltözék részei voltak. Három éremlelet sírmellékletnek látszott, közülük kettő elsődleges meghatározás szerint I. Mátyás (1458–1490) kori veret. Egy érem embercsontok között volt, de bolygatottan, Nagy Lajos (1342–1382) verete. A temet-

26 DR. HOLUB J.: Zala Megye története a középkorban III. Kézirat. Pécs 1933.

kezések a 14–15. századokban, s a 16. század közepéig kerülhettek földre. A temetkezésekkel több helyen megbolygatták az Árpád-kori települési rétegeket, de sok újkori beásás is átfúrta ezeket a sírokat. A sírok felszedése után a rétegviszonyokat dokumentáltuk.

TETTAMANTI SAROLTA

385. Vác, Gombás, Patakfő
(MRT 9. k. 31/15. sz. lh.)
(Pest megye) Á, Ú

A 21340 helyrajzi számú telken házalap-gödörben két beásást figyeltünk meg és dokumentáltunk. Az egyikben paticstörmelék volt, a másikban újkori cserép, előtte a kitermelt földben Árpád-kori edénytöredék.

TETTAMANTI SAROLTA

386. Vác, Gombási út
(Pest megye) Á, Kö, Ú

A 6441 hrsz. telken épülő ház pincegödörében 80–90 cm széles beásást figyeltünk meg a déli gödöroldalon. Benne lelet nem mutatkozott. A kidobott földben Árpád-kori, középkori és újkori cseret gyűjthettünk.

TETTAMANTI SAROLTA

387. Vác, Március 15. tér 8.
(Pest megye) Kk

A ház középkori kettős pincéjében a tulajdonos bormúzeumot kíván létesíteni, ezért 2000 februárjában megelőző ásatást végeztem.

A kettős pince külső, a Főtér felőli részében É-D-i irányú, 1 m széles árokkal teljes szélességben átvágtuk a pincét. A felső, 10 cm-es, kemény, szenes réteg alatt átlag 20 cm-es újkori feltöltés következett, ez alatt vékony, néhány cm-es sóder mutatkozott, majd ez alatt kezdődött a késő középkori réteg. A szürkésbarna, enyhén faszenes rétegben közepes sűrűségben fordultak elő a 15–16. századi, apróra tört edénytöredékek. Ebben az árokban egy felső, vékonyabb, és ez alatt egy vastagabb késő középkori réteget lehetett megfigyelni. A pince tartófalának alját a jelenlegi felszín alatt 110 cm mélységben még nem értük el. Alját a feltörő talajvíz miatt nem tudtuk megkeresni.

A 2. árkot az elsőre merőlegesen, a két pince közötti átjáró vonalában tűztem ki. Itt, a pince hossztengegyében erősen letaposott, kemény a talaj. Az újkori rétegek alatt itt csak egy késő középkori réteg mutatkozik, 40 cm vastagságban. Ez alatt, az érintetlen löszbe mélyedve, 80 cm mélységben, két sorban cölöplyukak alja figyelhető meg. Ezek talán az egykori „padlásolás”-ra utalnak. Az árok K-i végében, az átjárónál, a jelenlegi küszöb mellett előbukkant a pince eredeti kőfala, amely a külső, valamivel későbbi pince létesítésekor törtek át. A fal mellett elhelyezkedő kövek valószínűleg az egykori lépcső maradványai.

A leletmentés során újabb adatokat nyerhettünk a középkori pince rétegződésére, belső kialakítására.

MIKLÓS ZSUZSA

388. Vác, Mária utca 6.
(MRT 9. k. 31/4. sz. lh.)
(Pest megye) Ú

Házépítés 2 m mély sávalapjaiban illetve alapgödörében többszörösen töltött kevert talajban bolygatott helyzetű emberi vázmaradványokat és 18–19. századi cserepeket figyeltünk meg és gyűjtöttünk.

TETTAMANTI SAROLTA

389. Vác, Múzeum utca 22.
(MRT 9. k. 31/2. sz. lh.)
(Pest megye) Á, Kö, Kú

Új ház építésének alapozási árkait figyeltük. 100–160 cm mélységekből gyűjtöttük a leleteket, vegyesen kerültek elő az Árpád-kortól a 18. századig keltezhető leletek, sőt még porcelán töredék is. A cserepek közül említésre méltók a reneszánsz stílusú kályhacsempe töredékek, a Katona L. u. 12. szám alatti fazekaskemence anyagának típusába tartozó táltöredékek, s a mázzal borított padlótégla darabok. Az említett mélységszintek alól nem került elő lelet. A 24. számú ház melletti alapárokban kváderkő bélésű kút került elő, ezt az építettő későbbi feltárás céljára és emlékként meghagyja.

TETTAMANTI SAROLTA

390. Vác, Quel Rudolf utca 4.
(MRT 9. k. 31/4. sz. lh.)
(Pest megye) V, LT, Ú

Lakóház pincéje gödrének kitermelése során végeztünk régészeti megfigyelést. Kora vaskori gödör, felette kelta ház metszetét sikerült dokumentálni. 60–120 cm mélységben újkori temető csontvázait és csontvázmaradványait tártuk fel, illetve figyeltük meg.

TETTAMANTI SAROLTA

391. Vác, Szent Miklós tér
(MRT 9. k. 31/56. sz. lh.)
(Pest megye) Á

Gázvezeték-árok szakaszaiban végeztünk régészeti megfigyelést. Sárga homok, sóder volt a talaj, közművek általi bolygatásokkal. A kitermelt földből 1 db Árpád-kori cserepet gyűjtöttem.

TETTAMANTI SAROLTA

392. Vác, Székhegy-dűlő
(Pest megye) R?

A 20070/15. helyrajzi számú telken végeztünk építkezést megelőző feltárást. A felszíni leletek alapján a telek